

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
csütörtökön és vasárnap.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.

Félévre 3 ft. — kr.

Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.

A szerkesztő szállása:

Színház-utca 404. szám.

NEMERÉ.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden ígatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknek alku
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségénél.

Brassó, feb. 16-án.

Hazánk alkotmánya teljesen egyenjogunak ösmeri el az ország minden polgárát, születési, vallási és nemzetiségi különbségre nem tekintve.

Az egyenjoguság ki van terjesztve a közélet minden nyilvánulására, teljes mértékben a nyelv-használatra is.

Biztosítva van mindenik számára, hogy iskolájában anyanyelvén tanulhat, templomában ugy imádkozhatik, községi, törvényhatósági és társulati gyűlésein ugy beszélhet; ügyeiben az ország bármely hivatalához anyanyelvén folya-
modhatik.

Ezzel szemben az ország egységének és jellemének kifejezésére, a hivatalos ügyvitel lehetővé tételére a magyar nyelv annyiban van országossá emelve, a mennyiben az országos törvényhozás és a kormánykinevezéstől függő hivatalok belső ügyvitelében kizárólag annak használata van elrendelve a törvény által. Ezen kívül csupán a törvényhatóságoktól kívánja meg a törvény, hogy más nyelvek mellett magyarul is vezessenek okvetetlen jegyzőkönyvet.

Ezen alapelvek vannak letéve az 1868 XLIV. t. cikkben. Mi most nem akarunk arról vitatkozni, hogy helyes és méltányos-e ezen törvény. Erre nézve csak annyit mondunk ki, hogy nincs a világnak egységes — nem foederalisticus — állama, a melyben ennyi jog adatnék a mellék nemzetiségek nyelvének. Hivatkozhatunk legközelebről Németországra, a melyben nem rég mondotta ki Bismarck herceg a kérelmező lengyel küldöttségnek, hogy ő Németország területén nem ösmer lengyelt és semmi más nemzetiséget, — egyesegyedül németet. Legközelebről pedig, az iskolai törvény tárgyalása alkalmával hatalma teljes tudatában ugy nyilatkozott, hogy ő ösmeri a birodalom iránti kötelesegeit, épen azért részesíteni fogja a lengyel iskolákat a német nyelv jótékonyosságában.

Hivatkozhatnánk Romániára, a mely hasonlókép semmi jogot nem ad a közélet terén magyar vagy német polgárai nyelvének.

De a törvény meg van alkotva; következőleg nem helyessége felett kell vitatkozni, hanem pontos végrehajtását ellenőrizni.

A ki nem helyesli, az előtt mindig nyitva áll az út, lépéseket tenni a törvényhozásban megváltoztatására nézve. A mig azonban fennáll, nem kérdés, hogy helyeseljük e vagy nem; egyaránt kötelessége minden polgárnak tiszteletben tartani és szabványait pontosan betölteni.

Az az alapja minden állami létezés lehetőségének. A hol törvényeinek érvényt szerezni nem tud az állam, ott a feloszlás és fejtelenség következik. Következőleg azon polgárokkal szemben, a kik megtagadják valamely törvény végrehajtását, — a hatalom szigorával kötelesség eljárni.

Ezen alapon állottunk mi, midőn f. évi több számunkban fölszólaltunk a miatt, hogy a Brassóba helyezett kir. törvényszék törvény ellenére a németet használja belső ügykezelési nyelvül; továbbá az ellen, hogy Brassóvidék törvényhatósága közgyűléseiben nem vezet magyar szövegű jegyzőkönyvet.

A ki ezen felszólalásaink ellen kitzdeni akar, — annak azt kell kimutatni, hogy követelésünk nincsen érvényes törvényre alapítva.

Mihelyt ezt nem teheti és mégis ellenzi a törvény végrehajtását, nyilvános lázító bűnébe esik. —

Ebbe esett nézetünk szerint az itteni „Kronstädter Zeitung“ több számában, főként a 24-ikben, a hol azt állítja, hogy a „Nemerének“ előadott kívánalmi magyarosító szándékból történnek s nyiltan fölhívja a szász ajku polgárokat azon törekvésnek ellenszegülni.

Azon cikk különben is hemzseg a törvénysértő kifejezésektől; így, hogy mást ne említsünk, azt állítja, hogy ő ragaszkodik a nemzetek jogegyenlőségéhez (wir müssen das reelle Grundprinzip der Nationen aufrecht erhalten); azt mondja, hogy a német Brassóvárosban a jogszerű német jellemet nem engedheti háttérbe szoríttatni (Das berechtigte Deutsch-

thum in der deutschen Stadt kronen, dürfen wir uns nicht an die Wand drucken lassen.)“

Magyarország alkotmánya tiszteletben tartja a polgárok jogegyenlőségét; de az ország területén különböző politikai nemzeteket el nem ösmer; a mint tisztán kiviláglik mindez az 1868 XLIV. t. cz. bevezetésének következő szavaiból:

„— Magyarország összes polgárai, az alkotmány alapelvei szerint is politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az oszthatlan egységes magyar nemzetet, melynek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozék is, egyenjogu tagja.“

Ha tehát törvénysértés a nemzetek egyenjoguságáról beszélni, midőn a törvény szerint politikailag egyetlen nemzetet képezünk, ép oly törvénysértés politikai tekintetben beszélni német városról.

Különben is jól tudja a „Kronstädter Zeitung“, hogy ha minden államon kívül állanánk is, Brassó nem volna német városnak mondható akkor sem, mert lakosainak többsége nem telik ki a német ajku polgárokból.

De nem is bir Brassóváros törvénykezési joggal azon nagy terület lakossága felett, mely a Brassóba helyezett kir. törvényszékhez osztatott be; következőleg még nemzetiségi törvény hiányában sem lehetne joga annak nyelvét meghatározni.

Nem is jogról és törvényről van itt szó; hanem ugy lép föl a „Kronstädter Zeitung“ az állam ellenében, mint egyik szerződő állam a másikkal szemben. Mutatja ezt tisztán cikkének következő kifejezése:

„Wir sollen und wollen die Rechte des Staates und seine Gesetze achten und hochhalten, aber dafür soll der Staat auch unsere Rechte und Freiheiten — — — geachtet und geschützt wissen.“

Ez nagyon tiszta álláspont. A hol a szász-ság szabadalma végződik, ott elkeződhetik az állam joga; de csakis ott kezdődjék, mert más-kép nem tarthat számot a Kronstädter Zeitung tiszteletére.

TÁRCZA.

A Kistaludy-társaság közülése.

(Február 11.)

A Kistaludy-társaság XXXIII-ik nagy gyűlését e hó 11-én tartotta az akadémia disztermében.

Az ülést Toldy Ferencz alelnök nyitotta meg egy szabatos, műgonddal irt beszéddel.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Gregus Ágost társulati titkár olvasta fel titkári jelentését.

Ezután Gyulai Pál lépett a szónoki emelvényre és b. Eötvös József elhunyt társulati tag fölött tartott oly kitünő beszédet, mely méltó ahoz, kiről szólt — a nemzet nagy halottjához.

A nagybecsű beszédből közöljük a következő részletet:

„A kit tiszteltünk, szerettünk, nem halhat meg reánk nézve egészen. A halál soha sem győzedelmeskedhetik a szellemen. Kedveseink sirja csak földi maradványukat zárja magában, égi részők áldása velünk marad s lényünkbe olvadva átkísér az élet utain, a kik család és barátok helyett egy nemzetnek áldozták éltöket, a hősök, államférfiak, írók és művészek hatása a nemzeti fejlődés részévé válik, mint új eszmék és tettek eleme. A halottak szellemei az élők felett lebegve velők és érettők küzdenek az öröklét végtelenében. Emléköket nem a hideg márvány vagy ércszobor örzi, hanem a szó és élet melege. Bár mily nagy a veszteség egyesre vagy nemzetre nézve, bár gyakran megsajduljon a hegedni kezdő seb, az emlékezet

nemcsak a bánat forrása, hanem a lelkesedése is. Kedveseink sirjánál nemcsak azt érezzük, hogy elvesztettük őket, hanem azt is, hogy birtuk, nemcsak azt, hogy gyászolunk, hanem azt is, hogy boldogok valánk. A méla öröm és hála, mely ekkor eltölti szívünket, épen ugy enyhít, mint főlemel. S ha elhunyt nagyjaink emlékének áldozunk, a veszteség érzete észrevétlen amaz eszmék cultusába olvad, melynek az elhunyt bajnoka volt s a bánat fölhőt mintegy megaranyozza a nemzeti dicsőség fénye. A hála és lelkesedés órája ez is, mely szintén enyhít és főlemel s e szöszökre lépve, érzem, hatása alatt állok. Épen azért engedjék önök, hogy elfordulva Eötvös sirjától, nyugodtan tekinthessek pályájára, a veszteség nagysága helyett eszméi diadaláról szóljak s bánatunkat, hogy meghalt, szerencsénkkel enyhítem, hogy élt, érettünk és dicsőségünkért élt. Vajha erőm gyöngességét pótolhatná lelkesedésem és szónoki járatlanságomat feledhetné szívem őszinte kegyelete.

Eötvös az átalakuló Magyarország egyik legkiválóbb képviselője mint ember, államférfi és költő egyaránt. Husz éves korától haláláig szolgálta hazáját, küzdött eszméiért épen oly önzetlenül, mint lelkesülten s nem kevesebb sikerrel, mint kitartással. Az újabb magyar irodalmi és politikai fejlődés legfőbb mozzanatait eszméi jelölik s mint magán ember a modern magyar társadalomnak mintegy eszményi kifejezője. Érdemei és erényei nem szorultak tulzásra, hogy feltünjenek. Bizonyára inkább a gondolat embere, mint a tetté. Átalakulásunk legnagyobb tényeit nem ő hajtotta végre, de eszméjüknek ő volt főkezdeményezője, philosophja és költője. E tekintetben senki sem mérkőzhetik vele. A közelebbi harmincz év alatt a magyar politikai eszmék fejlődésére ő hatott legtöbbet. Ag-

gódott, elmélkedett, bonczolt, remélt, lelkesült és lelkesített. Nem pártokat vezérelt, hanem eszméket kezdeményezett, nem annyira intézményeket teremtett, mint utjokat egyengette. Politikai művei, szónoklatai inkább a jövőre hatottak, mint jelenre, sokkal magasabb szempontból fogta fel és rendszeresebben tárgyalta a kor kérdéseit, mintsem elég gyakorlati és népszerű lehetett volna. A tett emberei olykor mosolyogtak rajta, de észrevétlen is hatása alatt állottak. Hazája sorsa épen ugy szívén fekdött, mint az európai emberiségé, melytől azt nem tudta elválasztani. Mint keleten a nyugati polgárisodás bajnokáért lelkesült nemzetéért s e polgárisodás szenvedései, aggodalmi, reményei, eszméi senkiben sem találtak nálunk mélyebb és elragadóbb tolmácsolóra, mint benne. Magasra törekvő és aggodó hazafisága mintegy világpolgárrá avatta, tehetsége és tanulmányai pedig Európa kitünőbb politikai írói közé emelték, mint a magyar politikai irodalomnak majdnem egyetlen képviselőjét külföldön.

S a költőben hasonló jellemvonásokra találunk. Itt is inkább a gondolat embere, mint a formáé. Bizonyára nem Eötvös az, ki az alkotó phantasia legművészbib formáival ajándékozta meg nemzetét, de az is kétségtelen, hogy senki sem öntött a magyar költészetbe több gondolatot, nagy és nemes érzést, mint ő. Ujabbkori költészetünk fejlődésének két forduló pontján, a látszó ellentétnek mellett is, ott küzd szelleme s erőt ad a mozzalumnak. Két költői nemzedék közé esve, szorosan véve egyikéhez sem tartozik, mégis mindenik magáénak vallja; egyikől sem kölcsönöz, de minkettőnek irányára hatással van. Oly tért mivel, mely legparlagabb; oly áramlatot indít meg, mely leginkább hiányzott költészetünkben. Kevésbé nemzeti, mint más, de europaibb mindeniknél, philosoph és

Bécsi tőzsde és pénzek Brassóban Febr. 17.

	Pénz.
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	71 5
„ „ „ papírban	62 25
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	103 30
Nemzeti bank részvény	855 —
Hitelintézeti „	348 75
London	113 60
Ezüst	112 —
Napoleon'd'or	9 3 1/2
cs. k. arany	5 43
Lira	10 44
Magyar földteherm.	80 —
Bánati	77 73
Erdélyi	75 50
Porosz taller	1 69
Ikosár	1 79
Rubel	1 78

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

719./1872.

39 1—3

ISKOLA-ÉPÍTÉS.

F.-fejmegyei Mikó-Ujfaluban a két tanteremre és két tanítói lakásra tervezett községi iskola építése nyilvános árlejtés útján fog kiadni folyó évi Márczius 1-én d. e. 9 órakor alólírott tanfelügyelői irodájában. Tervrajz és költség — előirányzat ugyanott folyvást megtekinthetők.

Vállalkozni kívánók a szokott biztosítékkal ellátva, jelenjenek meg.

Brassó, 1872. febr. 16.

Réthi Lajos,
tanfelügyelő.

Kitünő jó borok

találhatók Molnár János vendéglősnél a husszék háta megett. Különösen ajánlhatom nagyobb választéku boraim közül: Oláh-houii uj- és ürmös, — ugyszintén borvizhez igen alkalmas boraimat.

Molnár János,
vendéglős.

37 1—2

Hirdetmény.

Alólírt ezennel köztudomásra juttatom, miszerint Kézdivásárhely városában fekvő jószágom, mely áll két lakóházból, mind kettő száraz boltozatos pincékkel ellátva; továbbá egy három kövü gőzműmalomból, gabonás, istálló és egy teljesen berendezett kovácsműhelyből, mindezen épületek szilárd anyagból ujonnan építvék; továbbá egy külön álló keményítőgyár számára készült faépületből, tágos udvar és egy terjedelmes gyümölcsös és veteményes kertből, szabad kézből jutányos árban s a lehető legkedvezőbb feltételek alatt eladó

Ezen ügy iránt bővebb tudósítást nyerni kívánók sziveskedjenek bérmentes levelöket hozzám, mint tulajdonoshoz Brassóba intézni.

Pánczél Joachim,
k. törvényszéki ülnök

26 2—3

Hirdetmény.

Sepsi-Szent-Györgyön és határain a Daczó Ferencz ur beltelkei — 4 hold ültető; 26 hold különkerített kaszáló; 45 hold szántóföld — területben ezennel egy vagy több évekre hasznóbérbe adatnak. A kibérelni szándékozók bővebben értekezhetnek alólírt nál Sepsi-Szt.-Györgyön.

38 1—2

Donáth Pál.

Értesítés.

a kerttulajdonosok, gazdák és virágkedvelők részére.

Éppen most jelent meg veteményeink, mezei, kerti virágaink és növényeink 62-ik névsora, melyek itten Tecló János és fia kereskedésében ingyen kaphatók. Nevezettek megrendeléseket szivesen fogadnak el, melyeknek pontosan eleget tenni legfőbb gondjuk leendő.

C. Platz és fia Erfurtban,
a porosz király szálítója.

3—3 24

Pályázat.

Brassóvidéken Pürkorecen a községi iskolánál rendszerezett második tanítói állomásra ezennel pályázat nyitattik. —

Ezen állomással összekötött évi díj: 300 frt. és szállás.

A pályázni kívánók kellően felszerelt folyamodványukat — lehetőleg személyesen nyujtsák be az iskolaszékhez f. évi márczius hó 1-ig.

Pürkorecz 1872, febr. 10.

33 2—3

Az iskolaszék.

HIRDETMEŒY.

Alólírott ajánlja magát női piperék, fejdíszek, divatos kalapok és izléstelyes magyar fejkötők kiszítésére; ugy szintén mindennemű női pipirének átalakítására és kijavítására vállalkozik.

Lakásom van Szele István urnál, Mayer-féle házban, nagyutsza 497 szám.

34 2—3

Aradi Szele Évi.

46—1872 sz. polg.

25 3—3

Hirdetmény.

Melynél fogva ezennel közzététetik, hogy hites ügyvéd Csiki Endre ur ügyvédi gyakorlatának hivatalos helyét Tordáról Brassó városába tette át, miután itteni bejelentése szerint kir. ügyész Kenyeres Adolf volt ügyvéd ur irodáját át vette.

Kelt Brassóban a kir. törvényszéknek 1872 ik évi Január hó 15-ik napján tartott üléséből.

Értesítés.

A hosszufalusi járásbirósághoz tartozó jogszükségelö feleknek van szerencsém értésére adni: hogy minden héten egyszer — minden kedden — Hosszufaluban leszek jogi értesülések és perek felvétele végett.

Ottani irodám: nagyutca 105-ik szám alatt a Köpe János-féle házban van.

35 2—3

Horváth Henrik,
h. ügyvéd.

Elnsz. 22. 1872.

36 1—3

Pályázati hirdetés.

Melynél fogva nemes Három- és törvényesen egyesült Miklósvárszékek törvényhatósága által a baróthi orvostudori állomásra évi 500 fr. továbbá a kézdivásárhelyi és sepsi-szent-györgyi erdőszí állomásokra, külön — külön évi 500 frt. fizetéssel, — mint szintén egy Miklósvárszékben évi 50 frt. fizetéssel bétöltendő szülésznői állomásra ezenel pályázat nyitatik.

Pályázni kívánók tehát felhivatnak, mikép kellőleg felszerelt pályázati kérelmüket folyó év mártius hó 1-ső napjáig alólírt hoz beadni sziveskedjenek.

Sepsi-Szent-Györgyön 1872. Február 5-én.

Forró Ferencz,
alispán.

HIRDETMEŒY.

A brassai Görög-keleti-megye részéről ezennel köz-hírré tétetik, miszerint a nevezett megyének Fogaras vidékén Felső-Szombathfalván, és Pojana Meruluj községekben lévő birtokai — azokhoz tartozó minden királyi jóval dalmakkal — és más egyéb bármű nemű járulékokka: egyetembe — és pedig mindenik jószággrész külön-külön — folyó 1872-ik év Szt György napjától vagy is Aprilis 24-től kezdve, hat egy másutáni évekre — árverezés útján hasznóbérbe fognak adatni, mire határanapul folyó 1872-ik év Mártius 5-ik napja tüzetik ki, hová megjeleni a vállalkozók ezennel felhivatnak.

Az árverezés — a nevezett megyének itten Brassóban a lópiacson lévő 34 sz. alatti irodájában fog megtartatni.

Az árverezési feltételek — valamint szintén a hasznóbér tárgyai felöl kimutatás is a nevezett megyei irodában, naponta reggeli 10—12, és délutáni 3—4 óráig megzemlélhetők — megjegyztetvén egyszersmind, hogy minden vállalkozó köteles bánatpénzüll a kikiáltási árnak 20 százalékát előre befizetni, s egyszersmind közokmányilag affelöl magát kimutatni, hogy ő képes egy évi hasznóbér fedezéséül eléggendő biztosítékokat adni.

Brassó 1872, február hó 5-én.

32 2—3

A Görög-keleti megye.

Pályázat.

Karatnán (Erdély Felső-Fejmegye) a községi tanítói állomásra pályázat hirdettetik:

Évi fizetése készpénzben 300 for. o. é. 4 öl rövid tűzifa és szabad lak. 22 3—3

A pályázni kívánó okleveles tanítók kellőleg felszerelt sajátkezüleg irt folyamodványaikot személyesen vagy posta útján február hó 20-ig iskolaszék elnöke Benedek Ignátz urhoz küldjék be — utolsó posta Kézdi Vásárhely

KERESKEDŐ IFJAK

kik a kereskedelmi egyszerű vagy kettős könyvitel, számtan és levelezésben vidékünk bármely nyelvén magán oktatást venni óhajtanak: sziveskedjenek bővebb tudósítás végett e lap szerkesztőségéhez fordulni. 23 3—3

Singer és társa üzlete New-Yorkból,

ujjonnan szervezett

CSALÁDI VARRÓ - GÉPEINEK

3 6—0

árát teljes fölszereléssel 105 frt.-ban határozta meg itten Brassóban.

A vevőknek használati utasítás ingyen adatik.

A közönség figyelmébe ajánljuk, hogy üzerek által többszörösen megpróbáltott az eredeti védjegy meghamisítása, csakhogy hamisított műveiket eredeti gyanánt eladhassák.

Hogy a t. közönség ilyenmü csalásoktól megmentessék minden eredeti varró-gép mellett egy az üzlet igazgatója és ált lam aláirt igazolvány adatik a vevő részére.

A Singer-féle családi varró-gépek eredeti minőségben csak Brassóban találhatók

F. August Cloos-nál.